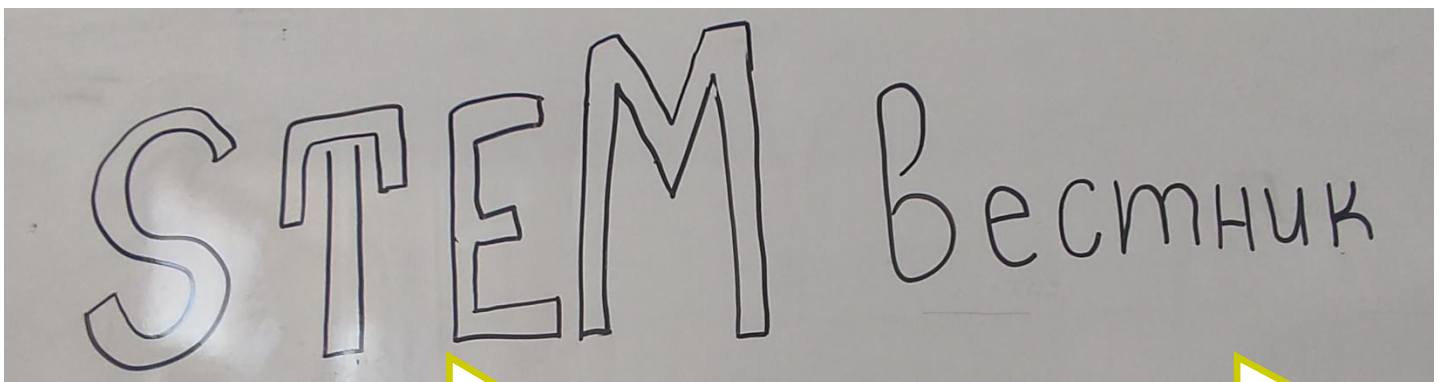

ПАИСИЕВЦИ

ДЕКЕМВРИ 2022-ФЕВРУАРИ 2023, БР.5.

ВЕСТНИКЪТ НА ИНОВАТИВНО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“

STEM център в нашето училище стр. 2.-5.

Самоков на картата на Наградата стр. 9.

В главната роля: част от ПУО STEM—

Венета Тодорова и

Силвана Лобутова

стр. 4-5.

**ГОСТ— ЛЮБА КЛЕНОВА—
Трябва да мечтаете!
Мечтите са нещото,
което ще ви води напред!**

стр. 6

**„Стих“ постави душата
на точното ѝ място**

стр. 8.

STEM ЦЕНТЪР ЩЕ БЪДЕ ИЗГРАДЕН В УЧИЛИЩЕТО НИ СКОРО

БИЛЯНА ТОДОРОВА

СТИВЪН СУБЕВ

СУ "Отец Паисий" кандидатства за изграждане на STEM център по Национална програма на МОН, събщи директорът на училището ни Лиляна Минкова. Проектът е "STEM центрове и иновации в образованието". Община Самоков ще съдейства, както и проектантска фирма, която ще планува идейния проект.

STEM центърът ще бъде разположен в южния корпус на нашето училище на първия етаж. Той ще включва и пространството около тези класни стаи. Ще има обозначен интерактивен вход и в него ще има пространство за отдых и комуникация между учениците, обясни г-жа Минкова.

На този етап има готов архитектурен проект, който включва 6 стаи, от които една ще бъде класна стая и работилница по математика и информационни технологии. Другите две помещения ще бъдат предназначени за лаборатории по природни науки и екология, а третото помещение, така наречено Makerspace, ще бъде ориентирано към предприемачеството и дейностите, които учениците ще извършват с ръцете си в сферата на приложните изкуства, в сферата на технологиите и предприемачеството, уточни г-жа Минкова.

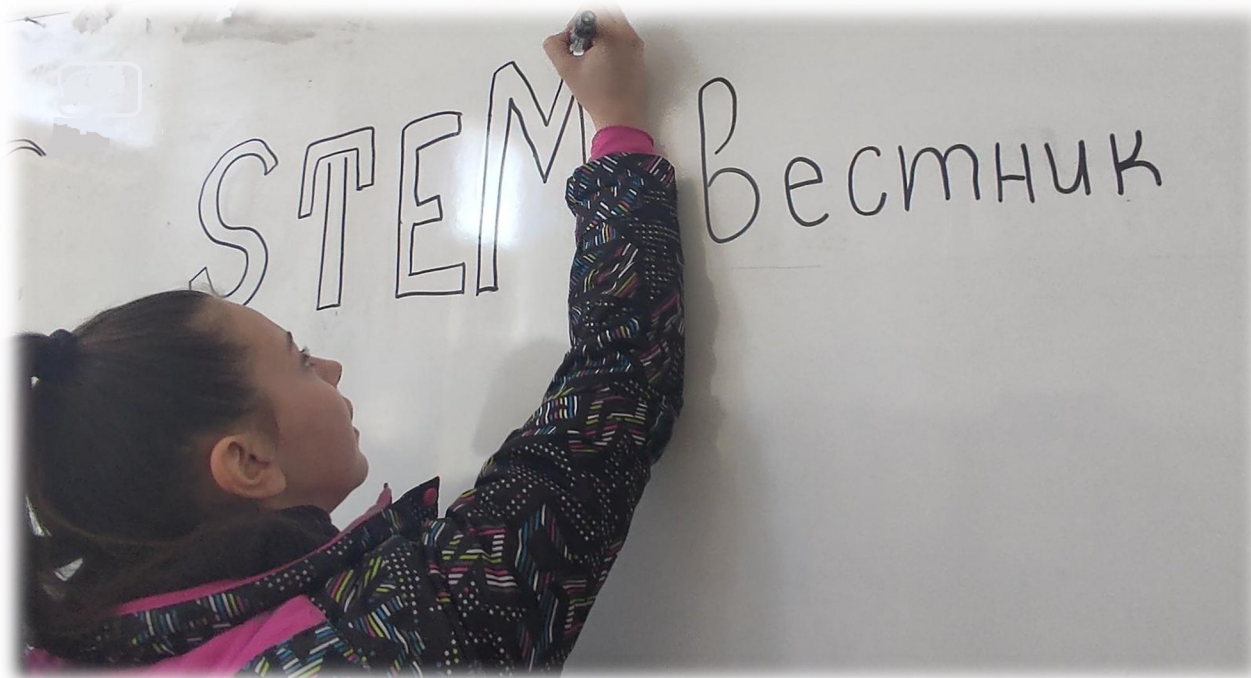
След отварянето на Националната програма, г-жа Минкова ще предприеме официално да се кандидатства със съдействието на община Самоков. Преди всичко обаче е важна дейността на учителите, които ще планират идейния проект за изграждането на STEM центъра в нашето училище.

На въпроса на кои учители ще работят в STEM пространствата, директорът ни посочи, че преди всичко това ще са учителите по предметите – природни науки (физика, химия, биология), математика, технологии и предприемачество и изкуствата. STEM центърът обаче ще бъде отворен на разположение на всички учители, тъй като госпожа Минкова счита, че понятието трябва да се разшири с още една буквичка, популярната буквичка А (Art) - STEAM, така че да могат да го ползват и учителите по обществени науки, гражданско образование и по български език.

ПУО STEM, които работят усилено по идейния проект за изграждане на необходимият ни център са учителите по биология, химия и физика – г-жа Лобутова, г-жа Янакиева и г-жа Иванова, учители по математика г-жа Тодорова и г-жа Конакчийска. Сега биват приобщени и г-жа Десислава Христова, която е отговорник за ИКТ в училище и господин Георги Кацарски, който е инженер и разбира от компютърните технологии.

STEM ЦЕНТЪР В ДЕЙСТВИЕ

За бъдещето на СУ "Отец Паисий" г-жа Минкова сподели, че освен STEM обучението и STEM средата, друга много важна линия на образователната стратегия на нашето училище е развитието на профилираното обучение по софтуерни и хардуерни науки и по предприемачество. Предвидено е STEM обучението да е вплетено в цялостната ни училищна култура.

„STEM образованието е една много малка част от стратегическата цел на училището, а това е развитието на функционалната грамотност у учениците - онова което учим да може намира практическо приложение при разрешаването на казусите от живота, да има обща функционална грамотност чрез личностното развитие, чрез критическото учене, чрез умението да учим изобщо, чрез развитието на креативността на учениците. Затова залагаме на допълнителни проекти, така че смятам тази година да продължим работата ни по международен проект „Награда на херцога на Единбург“, където ще включим нови ученици, които да подкрепим в развитие на нови умения, което на практика ще бъде личностно развитие на тези ученици. „Нашата главна цел е функционалната грамотност на учениците чрез всички тези грамотности, които ние персонално развиваме дори и чрез нашия иновативен предмет „Умения и добродетели“ – подчерта г-жа Минкова.

Още един проект е в действие, сподели нашият директор. Проектът за нов физкултурен салон е в своята финална част на проектиране, като включва специална среда за личностно развитие на учениците. Има предвидени зали за технически конференции. Предвидено е да има фитнес и условия за релакс със съответните санитарни и хигиенни възли, но най-ценното в тази зала е, че тя ще бъде със размерите и характеристиките за провеждането на ученически първенства с доста голям капацитет и ще бъде отворена за ползване от обществеността на града ни.

STEM ЕКИПЪТ

Госпожа Силвана Лобутова и госпожа Венета Тодорова са класни ръководители на шестите класове в нашето училище. Те са малка, но много важна част от ПУО STEM, което работи усилено, за да може STEM центърът в училището ни да отвори скоро врати. Но дори без специален кабинет двете учителки неуморно работят върху осъществяването на уроци с междупредметни връзки и внедряването на STEM връзки в обучението.

Име: **Венета Тодорова**

Професия: **Учител по математика**

Зодия: **Скорпион**

Семейно положение: **Омъжена с две деца**

Мото: **„Прави каквото трябва, пък да става каквото ще“**

Елена: Модерен или необходим е STEM начина на обучение?

Необходим, разбира се! STEM начин на обучение означава интегриране на няколко науки в един урок - наука, инженерство, технологии, математиката с корена на всичко. Понеже много често питате „Това за какво ми е?“, „Къде е приложимо в живота?“ – точно това е STEM. На практика да покажем в конкретна задача за какво ни е необходимо.

Ивона: От кога работите в STEM проект?

От миналата година, началото на миналата учебна година макар, че винаги сме го практикували. По този начин наречено - STEM и ПУО STEM, официално от миналата учебна година и тази, но иначе между предметната връзка е много важна.

Виктория: Трудна ли е математиката?

За мен не е трудна. Считам, че на учениците, които влагат усърдие, труд, ученолюбиви са – не им е трудно. На тези, които я обичат, също не им е трудно. Математиката е в основата на абсолютно всички науки. Защото учи на всички човешки качества – точност, усърдие, памет, внимание, концентрация. Един цигулар, ако не следи своята партитура и се заплесне и не е внимателен, какво става с концерта?! Ако един хирург не е достатъчно прецизен, точен, внимателен, би отнел човешки живот. Същото е с математиката – от ред

до ред, от знак до знак. Внимание, точност, прецизност, памет, концентрация, любов към науката.

Елена: От колко години сте учител?

От 20г съм учител.

Ивона: Бихте ли избрала друга професия?

Не бих! Защото, когато бях точно на вашата възраст в друго училище, аз се припознах в учителката по математика, тя изглеждаше точно като мен. Една едра, ячка жена, много спокойна. В моите очи тя изглеждаше възрастен вече човек, а може би е била на моите сега години. По начинът, по който седнеше зад бюрото, по начинът, който преподаваше, все едно ми записваше уроците в мозъка и си казах: „Това съм аз! Аз ще бъда това!“ . Това си избрах и да уча— в Софийския университет математика и информатика. Завърших. Не можах да си намеря веднага място по специалността. В момента, в който си го намерих, го започнах и това е. В това считам, че ме бива най-много!

Ние, малките репортери от VIб клас, питаме своята класна:

Име: *Силвана Лобутова*

Професия: *Учител*

Зодия: *Скорпион*

Семейно положение: *Омъжена с двама сина*

Мото: *„Никога не се отказвай!“*

Диана: Какво мислите за STEM обучението и нужно ли е то?

Да, абсолютно е нужно. Често в училище правим така наречените „бинарни уроци“, в които се включват няколко преподаватели. През месец февруари в урок заедно работихме аз, госпожа Тодорова и госпожа Янкова. Миналата година също направихме такъв урок на тема „Водата“. От урока за водата стана ясно, че когато се чуе думата „вода“, можете да се досетите, че това е едно химично съединение и нейният строеж се изучава от химията, но тя има и биологично значение и то се изучава от биологията, обаче тя има и разпространение, което се разглежда при географията. Разбирате, че дори един въпрос, разгледан от различни аспекти, ви дава цялата картина, касаеща този въпрос. Т.е. STEM обучението цели даден процес да се разгледа от всички страни и от науките, които се занимават с него.

Ивайла: Кои класове ще използват STEM кабинета?

Най-вероятно всички класове ще използват STEM пространството. То ще бъде разделено на отделни части, в които ще има химична, физична и биологична част с необходимите материали и уреди. Ще има и кабинет по математика и технологии и предприемачество. Много интересно е планирано, но ще се наложат промени. Идеята е да има пространства обособени за различните науки.

Анита: От колко години сте учител?

От 12. Всъщност не точно от 12, защото, ако трябва да съм честна, първата ми учителска година беше през 2002. Но педагогическият ми стаж е общо 12 години.

Диана: Бихте ли избрали друга професия?

Не, пробвала съм в други сфери, обаче тук съм абсолютно категорична, защото това ми дава най-голямо удовлетворение. Реално първоначално в нашата профилирана гимназия тук, в Самоков, не бях избрала биология и химия, но от там нататък вече съвсем осъзнато съм ги избрала и след това. Така съм завършила - със специалност тези два предмета.

Ивайла: Защо трябва да учим?

Има много причини защо трябва да учим. Според мен трябва да се учи, за тази изключително важната обща култура, която винаги е на помощ. Дори и да участвате в телевизионно предаване и да учите биология или химия, дори да учите български език, да не се излагате кой е написал „Под игото“ или какво е клетка.

Хората казват, че всеки е силен в определена област, това обаче не означава, че трябва да се насочват силите само там, паралелно с тази област трябва да се развиват и тези, в които не сме добри. Например един математик, който не достатъчно добър в останалите области, не може да развие и математиката. За това е много важно да се учи.

Анита: Как трябва да учим?

Трябва да учим, по такъв начин, че да разбираме това, което учим! Не е важно да наизустим, това, което е написано в учебника, или онова, което е продиктувал учителя. Важно е да сте разбрали урока, да можете да си го обясните за себе си и да го обясните, на останалите, които не го знаят, така че и те да могат да го разберат.

ЛЮБА КЛЕНОВА – ДЕЙСТВАЙТЕ ЛОКАЛНО, НО МИСЛЕТЕ ГЛОБАЛНО

Люба Кленова е заместник-кмет на Община Самоков. Тя винаги е много усмихната, енергична и учтива. Тя е добър пример за мотивация на младите хора. Ето защо тя бе гост ролев модел, от когото учениците от деветите класове и 5б клас да вземат добър пример за подражание.

Любов Кирова

Виктория Гърлянова

Виктория: Представете се накратко.

Казвам се Люба Евгениева Кленова- Гавазова.

На 43, скоро и на 44 години съм.

Семейна съм и имам син на 12 години.

Завършила съм в ПГ Константин Фотинов с немски език.

Учила съм още английски, руски и френски език. Учила съм и испански език.

Висше образование- бакалавър „Международен туризъм“ с немски език. Имам и магистърска степен – „Международни икономически отношения“ в УНСС.

Спортувала съм активно алпийски ски и съм била състезател в национален отбор до 14-годишна възраст.

Мислейки си, че съм приключила със спорта се оказах в епицентъра му. Нещата се стекоха така, че първата ми работа беше в туризма – няколко години на рецепция в хотели. След това започнах работа в Българска федерация по ски,

където изкарах 8 години и моят приоритет бяха националните отбори по ски алпийски дисциплини и така до 2014 година. Тогава получих предложение да стана директор по маркетинг и реклама в „Бороспорт“. Година и половина по-късно господин Георгиев - кмет на Община Самоков, ми предложи да стана част от екипа на Община Самоков като заместник-кмет с ресор туризъм. Поради работата ми в частния сектор бях малко уплашена от това предложение. Приех го като предизвикателство, в което да видя до къде ще ми издържат силите и до къде мога да се справя. И така от 2016 година до ден днешен съм част от екипа на Община Самоков.

Любов: С какви дейности се занимава заместник-кметът по туризъм?

Най-кратко занимавам се с всичко. Комуникации с министерствата, с решаване на въпроси от законово естество, т.е. какво можем да правим, как можем да го правим, как с бизнеса да го правим. И тъй като попаднах от частния сектор в администрацията, установявам, че е много по-различно. Ако в реалния живот може да се вземе решение за 1-2 часа, в общинска администрация трябва да вземеш мнението на няколко експерти, да видиш дали нещата могат да се случат спрямо законите на общината и в крайна сметка дали ръководството ще си сложи подписа под предложенията, които отправяш. Така че от гледна точка на гъвкавост, нещата са доста по-сложни. Това, което правим за туризма е, че се срещаме редовно с хотелиерите, обменяме идеи, развиваме заедно културния календар, решаваме къде и как да представим нашата Община, на какви туристически изложения да се представим и още много други комплексни и различни неща. Винаги има проблеми особено там, където има повече от двама човека и съответно повече от две

ГОСТ

мнения. *Благодарение на един конструктивен диалог винаги се намира правилния начин и посока.*

Виктория: Какво трябва да направим, за да бъдем успешни в живота и в професионален план?

Ако трябва да съм честна и аз често си задавам този въпрос. *Трябва да си поставяме реалистични цели, да мечтаем на широко, но да си поставяме цели, които да бъдат краткосрочни и възможни.* Например до края на годината аз си поставям за цел да науча някакъв чужд език или да карам ски, колело на едно задоволително ниво. Тези цели макар и малки дават много повече, отколкото си мислиш. Чрез карането на колело или ски излизаме навън и се срещаме с нови хора. На мен лично спортът ми е дал изключителна дисциплина, да мога да управлявам ефективно времето си, да съм постоянна. *Всеки ден ние трябва да се развиваме и да отговаряме на нови изисквания. Това изисква от нас да учим и да ъндейтваме нашите знания.*

Любов: Бихте ли станали учител?

Всъщност не бих и ще ви кажа защо. Трябва да се науча да бъда по-търпелива, а аз искам нещата на момента. Самоопределям се малко като тартор и това не е добре за един учител. Не мисля, че мога да се справя.

Виктория: Кое е вашето мото?

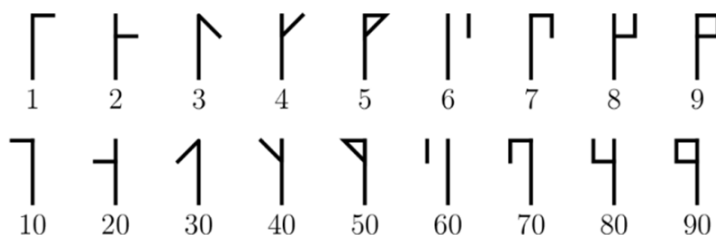
Люба Кленова: Не мисля, че имам такова. Нямам нещо, с което да вървя напред.

Любов: Какво е вашето послание към учениците?

Посланието ми към учениците е *да действат локално, но да мислят глобално.* Може да звучи малко клише, но ако се замислите ще видите, че е точно така. Освен това *трябва да мечтаете! Мечтите са нещото, което ще ви води напред.* Много малко хора наистина са постигнали най-силните си мечти, но по пътя до там са постигнали цели, които не са мислили, че някога ще постигнат.

ГИМНАСТИКА ЗА УМА

В началото на тринадесети век са били използвани така наречените *цистерциански числа*. Липсващите двуцифрени числа се представят с долепяне вдясно на знак (наречен *глиф*) от първия ред до знак от втория ред. Ако глифове на числата 24, 81 и 93 са

съответно Г, Г и Г, кой е глифът на числото 45?

„СТИХ“ - най-краткият начин да върнем душата на точното място.

Кирил Стрински

Ученици от XIa, VIб, и Vб клас подариха на своите преподаватели литературно четене на стихове от известни български поети, наречено „Стих“.

Преди коледната ваканция Актовата зала в училище се напълни с ученици и учители, които се насладиха на побрани стихове. Учениците от XIa клас, които участваха, бяха Биляна Тодорова, Виктория Гърлянова, Даная Стамболийска, Кирил Стрински, Любов Кирова, Радиана Попова и Стивън Субев, от VIб клас се включиха Диана Глухарска и Ивайла Андреева, а Vб клас бе представен от Елеонора Маврова, Елиз Йорданова, Мария Йорданова, Мария Тонева и Натали Вукадинова.

Публиката имаше възможността да чуе стихове на Яворов, Дамянов, Далчев и Петя Дубарова, силните слова на Никола Вапцаров и Стефан Цанев, блестящата лирика на Евтим Евтимов и Валери Петров. Ученици четеха и стихове, спечелили конкурси на името на Петя Дубарова, подбрани от учителите им по български език и литература Веселка Терезова и Спасимира Зърнева. Римите бяха съчетани с музикален фон, специално подбран от преподавателя по музика Силвия Ненова.

Учениците от IVa клас, с ръководител Антоанета Механджийска, се изявиха със свое лично

поетично творчество под формата на гатанки за зимата, снега и Коледа. Тези първи поетични опити учениците са сътворили в часовете по умения и добродетели. Тяхната ръководителка им бе поставила за задача да зарадват своите родители със стихове за Коледа. Това е подаръкът за светлия празник.

Малката поетеса Симона Борисова представи своето стихотворение „Коледа“, написано точно по тази идея на г-жа Механджийска. Това е поредното участие на Симона с лично поетично творчество.

Всички гости и учители бяха затрогнати от инициативата, организирана от учениците от XIa клас.

УСПЕХИ

Самоков вече е на картата на Международната награда на херцога на Единбург

Даная Стамболийска

Радина Попова

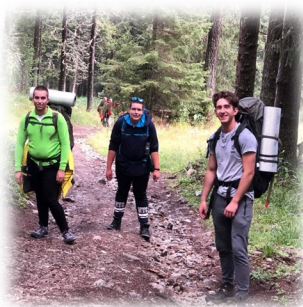
Четирима ученици от училището ни бяха наградени от заместник-посланика на Великобритания в България Лин Чарлс за постигнатото бронзово ниво в Международната програма на херцога на Единбург. Силвия Гърлянова, Георги Симитчиев, Иван Ласкин и Иван Савов преминаха трудните стъпки на личностното развитие и развиха в рамките на 6 месеца умения за живота, излязоха извън зоната си на комфорт, надградиха се чрез

програмата. Бронзовите значки и сертификати бяха раздадени в зала Vivasom Art Hall в София на 70 младежи от цялата страна. Лилия Харизанова, изпълнителен директор на фондация "Международната награда на херцога на Единбург - България" подчерта, че с награждаването на първите, постигнали бронзово ниво в Наградата, СУ „Отец Паисий“ вече е на картата на Международната награда на херцога на Единбург. Г-жа Лиляна Минкова, директор на училището ни, бе единственият директор на образователна институция, поканен да приветства наградените. Тя получи значка за координатор на Наградата, а г-жа Ирина Копаранова и г-жа Веселка Терезова бяха отличени като лидери в Наградата.

Всеки от участниците миналата година се предизвика в три направления: физическа активност, доброволчество и умения. Силвия Гърлянова и Георги Симитчиев избраха да преминат доброволството си в Планинската спасителна служба в Боровец и се научиха да стрелят с въздушна пушка по неподвижна мишена. За физическа активност Георги избра да се научи да прави планч(което е различно от традиционния планк) за 5 секунди, а Силвия ходи на фитнес, с което влезе в доста добра физическа форма. За Иван Савов най-голямото физическо предизвикателство беше да пробяга целия наш стадион, а умението, което усвои, е да свири на пиано. Той, както Георги и Силвия, мина своето доброволчество в Планинската спасителна служба в Боровец. Лидерът на тримата бе учителят по БЕЛ- Веселка Терезова, която успя да им помогне да вземат своето бронзово ниво. Иван Ласкин пък избра за лидер госпожа Ирина Копаранова. Той успя да научи 5 нови за него народни хора, да поддържа фитнес формата си и освен това успя да направи 3 тържества заедно с читалището в село Доспей.

Всички тези ученици завършиха своето бронзово ниво с приключенско пътуване до хижа „Чакър Войвода“ където включиха своите умения за ориентиране, стигнаха сами и преспаха на палатки.

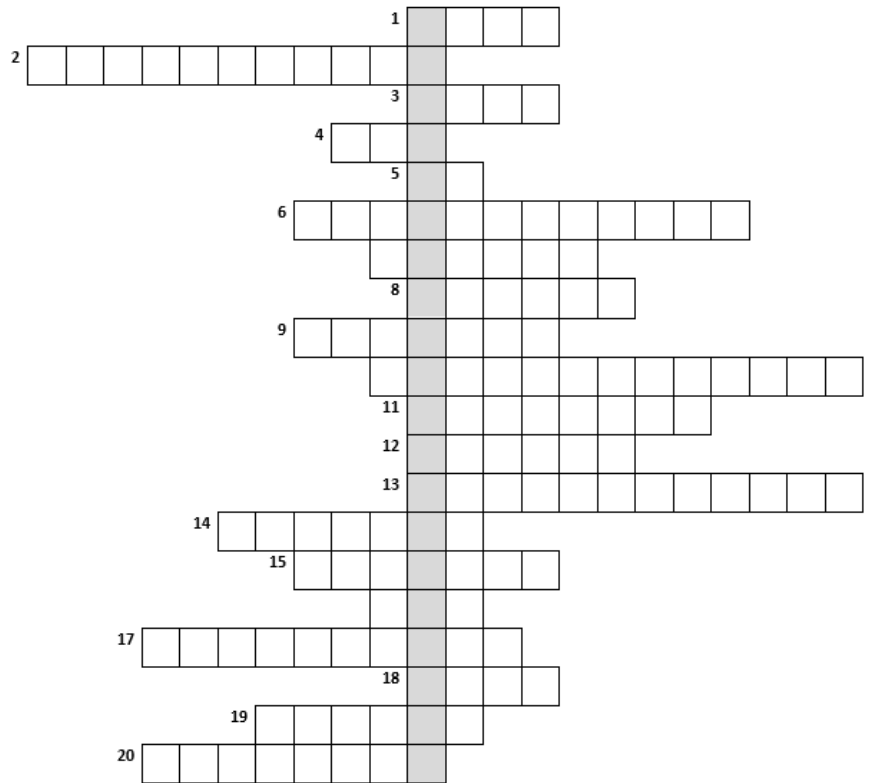
Ученикът, който продължава към сребърно ниво, е Иван Савов. А други трима участници ще предизвикат себе си в ниво бронз. Нивата в наградата са три: бронз, сребро и злато. Всяка следващо ниво увеличава времетраенето на предизвикателствата с половин или една година. Тази година Иван за свое предизвикателство, избра да се научи да готви.

КРЪСТОСЛОВИЦА

Учителите от ПУО STEM отправят предизвикателство с кръстословица, чието вярно решение ще доведе до откриването на необходим баланс за съществуването на всички организми, процеси и явления

1. Успоредник, на който две съседни страни са равни.
2. Процес, свързан с храненето на растенията.
3. Единица за напрежение.
4. Електрически заредена частица, образувана при отделяне или приемане на електрони от атома.
5. Мерна единица за съпротивление.
6. Геометрична фигура, на която две по две страните са равни и ъглите са прави.
7. Най-топлата планета в Слънчевата система.
8. Вътрешна опора на животните.
9. Най-малкият кръвоносен съд.
10. Взаимодействие между основа и киселина, при което се получават сол и вода.
11. Перпендикуляр, спуснат от всеки връх към срещуположната страна на триъгълника.
12. Ядрена частица с положителен заряд.
13. Жизнен процес, при който се възпроизвеждат себеподобни.
14. Физична величина, характеризираща способността на едно тяло да извършва работа.
15. Доказано математическо твърдение.
16. Халогенен елемент, чието просто вещество е твърдо.
17. Вид земноводно.
18. Най-малката градивна частица на веществото.
19. Страните, образуващи правия ъгъл в правоъгълния триъгълник.
20. Вещество с кисел вкус.

Картините са на Елиз и Натали от V6 клас, участващи в различни конкурси за рисунки.

Редакционна колегия: група „Журналистика“ – Биляна Тодорова, Виктория Гърлянова, Даная Стамболийска, Кирил Стрински, Любов Кирова, Радина Попова, Стивън Субев. *Малките репортери*: Анига Ангелова, Виктория Джамбазова, Диана Глухарска, Елена Варошкина, Ивайла Андреева, Ивона Пещерска. Предпечатна подготовка Кирил Стрински и Стивън Субев. За да отразим новото при вас ни потърсете на email:az.vterezova@gmail.com

KEEP YOURSELF
POSITIVE